

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.23.2016.JSP

Warszawa, 14 listopada 2016 r.

**Pan
Grzegorz Dudzik
Burmistrz Miasta Zielonka
ul. Lipowa 5
05-220 Zielonka**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930), w związku z art. 7 ust. 1 pkt. 6 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 27-30 września 2016 roku kontrolę kompleksową w Urzędzie Miasta Zielonka. Przedmiotem kontroli było sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań własnych gminy dotyczących tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie:

- opracowywania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 17 października 2016 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w Mieście Zielonka oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy. Na podstawie przedstawionej dokumentacji oraz złożonych wyjaśnień ustalono, że żadnej z komórek organizacyjnych ani stanowisk Urzędu Miasta Zielonka nie przyporządkowano zadań związanych z realizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Podczas kontroli stwierdzono, że zadania z zakresu przeciwdziałania

przemocy w rodzinie w Mieście Zielonka faktycznie realizowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonce oraz Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Zielonce.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program przyjęto Uchwałą Nr XXIII/187/16 Rady Miasta Zielonka z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie ustanowienia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020”. Podczas kontroli stwierdzono, iż w roku 2015 Miasto Zielonka nie miało opracowanego i realizowanego gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy. Poprzednio obowiązujący program przyjęty był na lata 2011-2014 Uchwałą Nr VI/46/11 Rady Miasta Zielonka z dnia 28 marca 2011 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2014.

Podczas kontroli nie było możliwości oceny stopnia realizacji Programu. W 2015 roku Program nie obowiązywał, zaś obecnie obowiązujący Program został przyjęty 4 miesiące przed terminem kontroli.

W wyniku działań kontrolnych ustalono, że w okresie objętym kontrolą:

- miasto Zielonka nie prowadziło gminnego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy ani punktu konsultacyjnego. W przypadku konieczności zapewnienia schronienia mieszkańcom miasta Zielonka doznającym przemocy w rodzinie osoby kierowane są do Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej Zielonce, który jest prowadzony przez Starostwo Powiatu Wołomińskiego i zapewnia 4 miejsca noclegowe osobom w kryzysie. W 2015 r. po uruchomieniu procedury „Niebieska Karta” 1 osoba została umieszczona w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Zielonce oraz 1 osoba w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Warszawie, ul. Dalibora 1. W 2016 r. 1 mieszkanka miasta przebywała w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Zielonce. W Ośrodku tym, świadczona jest również pomoc prawna, psychologiczna, rodzinna, grupa wsparcia, mediacje. W związku z powyższym mieszkańcy miasta Zielonka mają możliwość skorzystania ze specjalistycznych form poradnictwa oferowanych przez POIK.
- Na terenie miasta podejmowane są działania z zakresu profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie kierowane do ogółu społeczności. Zespół Interdyscyplinarny rozpowszechnia informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. W roku 2015 zorganizowano piknik rodzinny kierowany do mieszkańców miasta w ramach Międzynarodowego Dnia bez Przemocy.
- W 2015 r. w placówkach oświatowych na terenie miasta prowadzono szereg programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu przeciwdziałania przemocy.
- Członkowie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zielonce przeszli szereg szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy.

- W okresie objętym kontrolą nie odnotowano przypadków odebrania dziecka na podstawie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Nie było również przypadków opuszczenia przez sprawców mieszkania o jakim mowa w art. 11 a ustawy.
- Prowadząc pracę ze sprawcami przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty” motywowano sprawców do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, jednak żaden ze sprawców nie zdecydował się na uczestnictwo w programach.

Zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Rada Miasta w Zielonce przyjęła Uchwałę nr VII/59/11 z dnia 26 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zielonce oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Stosownie do § 4 ust. 1 Uchwały kadencja Zespołu trwa 4 lata. W dniu 29 czerwca 2011 r. Burmistrz Miasta Zielonka wydał Zarządzenie nr 78/11 w sprawie powołania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zielonce. Powołanie członków Zespołu Interdyscyplinarnego na kolejną kadencję nastąpiło Zarządzeniem Nr 80/15 z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie powołania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zielonce. W skład Zespołu nie zostali powołani przedstawiciele organizacji pozarządowych, co jest niezgodne z art. 9a ust. 3 pkt. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz z zapisami Uchwały nr VIII/59/2011 z dnia 26 kwietnia 2011 r. Rady Miasta Zielonka.

Podczas kontroli stwierdzono, że w Mieście Zielonka zostały zawarte stosowne porozumienia z jednostkami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

Zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego zobowiązali się do zachowania poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Stosowne oświadczenia złożyli również członkowie grup roboczych.

Obecnie Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego jest Pani Izabela Roguska – pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonce, wybrana przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego w dniu 7 lipca 2015 roku podczas pierwszego posiedzenia Zespołu w nowym składzie.

Na podstawie ustaleń dokonanych podczas kontroli stwierdzono, że Zespół Interdyscyplinarny spotyka się zgodnie z potrzebami nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, co jest zgodne z art. 9a ust. 7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Protokoły ze spotkań zawierają informacje na temat omówienia sytuacji rodzin dla których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”, jak również zapisy na temat podjętych decyzji dotyczących zamknięcia procedur.

Obsługę organizacyjno–techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonce, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zbiór danych związanych z realizacją procedury Niebieskiej Karty został zgłoszony do GIODO.

W roku 2015 roku w mieście Zielonka wszczęto procedurę Niebieskiej Karty dla 22 rodzin (wypełnienie NK-A: policja - 11 kart, OPS - 9 kart, oświata – 2 karty), kontynuowano również pracę z 4 rodzinami w ramach procedury wszczętej w latach poprzednich. Grupy robocze spotkały się w 2015 roku 44 razy, zaś liczba przekazanych przez Zespół Interdyscyplinarny zawiadomień do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie wyniosła 2.

W zakresie prowadzonych procedur Niebieskie Karty stwierdzono, iż:

- procedura Niebieskie Karty wszczynana była przez różne podmioty m.in. przedstawiciele policji, pracowników socjalnych, oświaty.
- w większości spraw formularze „Niebieskie Karty” przekazywane były do Przewodniczącego ZI w określonym ustawowo terminie o jakim mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (w dwóch sprawach termin został przekroczony o 3 i o 4 dni),
- przewodniczący Zespołu informował o wpływie formularza członków grupy roboczej w terminie o jakim mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r.,
- we wszystkich skontrolowanych procedurach Przewodniczący powołał grupę roboczą (w jednym przypadku działania podejmowane w ramach procedury podejmował pracownik socjalny nie powołany formalnie w skład grupy). Powołanie Zespołu przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego jest niezgodne z zapisami § 5 ust. 6 Uchwały Nr VII/59/11 z dnia 26 kwietnia 2011 r. Rady Miasta Zielonka oraz zapisami art. 9a ust. 10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które mówią iż grupy robocze powoływane są przez Zespół Interdyscyplinarny,
- w wielu przypadkach skład grup roboczych ograniczał się do przedstawiciele policji oraz Ośrodka Pomocy Społecznej (w jednym przypadku do grupy roboczej powołano tylko przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej), stwierdzono mały udział w pracach grup roboczych przedstawiciele innych służb zaangażowanych w procedurę „Niebieskie Karty”, w szczególności mały udział członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w procedurach dotyczących rodzin w których występował problem alkoholowy (w przypadku 3 rodzin z problem alkoholowych do składu grupy nie powołano członka MKRPA),
- na spotkania grup roboczych zapraszano osobę doznającą przemocy oraz wzywano sprawcę przemocy jednak w niektórych przypadkach brak jest informacji na temat tego w jaki sposób następowało zaproszenie i wezwanie. Spotykając się z osobami doznającymi przemocy oraz ze sprawcami przemocy wyznaczano różne terminy spotkań co jest zgodne z § 17 ust. 2 rozporządzenia,
- w dwóch przypadkach stwierdzono brak wypełnienia „NK-D” ze sprawcą przemocy, mimo iż sprawca zgłosił się na spotkanie grupy roboczej, zaś w dwóch przypadkach stwierdzono brak wypełnienia

- „NK-C” z osobą doznającą przemocy, mimo iż zgłosiła się ona na spotkanie grupy roboczej co jest niezgodne z § 8 ust. 2 oraz ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r.,
- we wszystkich przypadkach wyznaczano krótki termin między wszczęciem procedury a pierwszym posiedzeniem grupy roboczej, jednak w przypadku większości procedur posiedzenia grupy roboczej były dość rzadkie (często w trakcie trwania procedury były tylko dwa posiedzenia grupy roboczej: pierwsze po wszczęciu procedury a drugie w momencie podejmowania decyzji o jej zakończeniu),
 - we wszystkich przypadkach opracowywano indywidualne plany pomocy rodzinie o jakich mowa w § 16 ust. 1 pkt. 4 oraz ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r.
 - opracowywano podział działań prowadzonych w ramach procedury dla przedstawicieli poszczególnych służb,
 - w dokumentacji sprawy znajdowały się liczne notatki potwierdzające monitorowanie sytuacji rodzin przez przedstawicieli policji oraz pracowników socjalnych, a w przypadku procedur w które zaangażowany był również asystent rodziny, notatki potwierdzające działania podejmowane przez asystenta,
 - zakończenie procedur dokumentowane było w formie protokołu (oprócz jednego w przypadku kiedy od sierpnia 2015 r. do dnia kontroli brak jest podejmowania przez grupę jakichkolwiek działań jak również brak jest zamknięcia procedury),
 - w większości przypadków o zakończeniu procedury powiadamiano podmioty biorące w niej udział zgodnie z § 18 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (w jednym przypadku nie powiadomiono policji biorącej udział w procedurze o jej zakończeniu).

Za powstanie nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Burmistrz Miasta Zielonka.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pana o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Uregulować kwestie dotyczące przyporządkowania zadań związanych z budową systemu przeciwdziałania przemocy w mieście Zielonka.
2. Zapewnić realizację w sposób ciągły zapisów wynikających z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, obligujących gminę do opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy .
3. Zapewnić udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiciela organizacji pozarządowej, zgodnie z art. 9a ust. 3 pkt. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
4. Zapewnić przekazywanie formularzy NK-A do Przewodniczącego ZI w określonym ustawowo terminie o jakim mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
5. Zapewnić powoływanie grup roboczych zgodnie z zapisami § 5 ust. 6 Uchwały Nr VII/59/11 z dnia 26 kwietnia 2011 r. Rady Miasta Zielonka w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania

członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zielonce oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania oraz zapisami art. 9a ust. 10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które mówią iż grupy robocze powoływane są przez Zespół Interdyscyplinarny,

6. Skład grup roboczych w przypadkach uzasadnionych do tego potrzebami rodziny rozszerzać o przedstawicieli innych służb zaangażowanych w procedurę „Niebieskie Karty” poza standardowo powoływanymi przedstawicielami policji oraz pracownikami socjalnymi, a w przypadku procedur prowadzonych w rodzinach, gdzie sprawca jest uzależniony od alkoholu, zintensyfikować w ramach pracy grup działania przedstawiciela Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
7. Zapewnić realizację zapisów § 8 ust. 2 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. dotyczących wypełniania formularzy „Niebieska Karta – C” oraz „Niebieska Karta – D”, oraz dokumentować sposób zapraszania na posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej osoby doznającej przemocy oraz sposób wezwania sprawcy przemocy.
8. Każdorazowo zakończenie procedur dokumentować w formie protokołu o jakim mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r., a zakończeniu procedury powiadamiać podmioty w niej uczestniczące zgodnie z § 18 ust. 3 ww. rozporządzenia.

Ponadto w przypadkach uzasadnionych sytuacją i potrzebami rodziny zintensyfikować częstotliwość spotkań grup roboczych, mając na względzie interdyscyplinarny charakter procedury „Niebieskie Karty” oraz konieczność aktualizowania indywidualnego planu pomocy rodzinie.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163), w związku z art. 7 ust.1 pkt 5 i 6 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej *kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.*

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Marcin Wodziński
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej